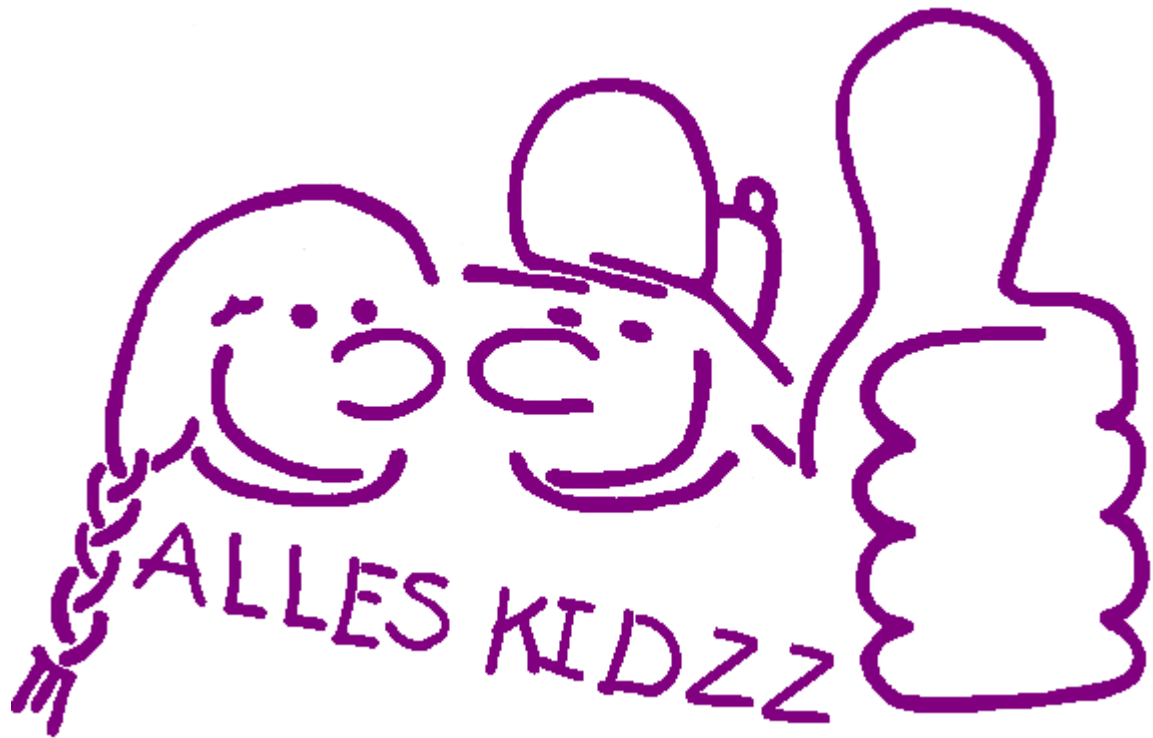

Gastouderbureau

Pedagogisch
beleidsplan
2016

INHOUDSOPGAVE:

Voorwoord van Alles Kidzz

Inleiding

1. Visie van Alles Kidzz

2. Doelstelling en doelgroep

- 2.1 Doelstelling van Alles Kidzz
- 2.2 Leeftijdsgroep
- 2.3 Aantal op te vangen kinderen
- 2.4 Rookvrije gastouderopvang
- 2.5 Slaapruiimte

3. Personen binnen de gastouderopvang

- 3.1 De vraagouders
- 3.2 De gastouders
- 3.3 De stagiaires
- 3.4 De achterwachten
- 3.5 Juiste match vraag- en gastouder
- 3.6 Verklaring Omtrent het Gedrag

4. De vier competenties vanuit de wet kinderopvang

- 4.1 Sociaal emotionele veiligheid
- 4.2 Persoonlijke competentie
- 4.3 Sociale competentie
- 4.4 Overdracht van normen, waarden en cultuur

5. De ontwikkelingsgebieden van kinderen

- 5.1 Gastouder en vraagouder zijn samen verantwoordelijk voor de ontwikkeling
- 5.2 De lichamelijke ontwikkeling
- 5.3 De verstandelijke ontwikkeling
- 5.4 De taalontwikkeling
- 5.5 De ontwikkeling van identiteit en zelfredzaamheid
- 5.6 De creatieve ontwikkeling
- 5.7 De ontwikkeling van 0 tot en met 13 jaar
- 5.8 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

6. Tenslotte

- Bijlage 1   Ontwikkelingsschema's kinderen 0-13 jaar
- Bijlage 2   Begrippenlijst
- Bijlage 3   Hoe breng je normen en waarden over naar kinderen?
- Bijlage 4   Tips van collega-gastouders van Alles Kidzz

Voorwoord

Alles Kidzz is een gastouderbureau (GOB) in Zeewolde, dat zich bezig houdt met de bemiddeling in gastouderopvang voor kinderen in de leeftijd van 0-13 jaar.

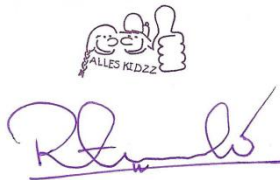
Alles Kidzz vindt de invulling en de uitvoering van het pedagogische beleid heel belangrijk en heeft het beleidsplan daarom in samenwerking met een aantal van haar gastouders (Marga de Groot, Daphne van Veen, Martina Straks, Christine Fransen, Linda de Weerd. Susanna Duchateau, Tiny Vijzelaar) voorzien van praktische voorbeelden.

Ook de oudercommissie van Alles Kidzz heeft haar visie op het pedagogisch beleid gegeven. Als een ouder of gastouder ideeën heeft over dit beleid, dan staat Alles Kidzz altijd open voor een gesprek hierover.

Het pedagogische beleidsplan en de daaruit voortkomende uitvoering worden regelmatig getoetst op de actualiteit door de oudercommissie (indien deze bestaat) en de houder van Alles Kidzz. Hierdoor kan Alles Kidzz eenvoudig inspringen op nieuwe inzichten, trends en wettelijke regelgeving met betrekking tot de pedagogische aspecten in de kinderopvang.

Alles Kidzz zal dit document waar nodig vernieuwen opdat elk kind, via Alles Kidzz bemiddeld, de juiste (pedagogische) ondersteuning krijgt.

Met vriendelijke groet,

Mw. Drs. Reija Arnold
Directeur – Eigenaar Gastouderbureau Alles Kidzz

Inleiding

Kwaliteit is belangrijk voor het effect dat kinderopvang heeft op de ontwikkeling van kinderen.

Ouders moeten er van op aankunnen dat het goed zit met die kwaliteit.

Het pedagogisch beleidsplan van Alles Kidzz biedt vraagouders en gastouders inzicht in de pedagogisch grondbeginselen die Alles Kidzz als gastouderbureau belangrijk vindt en die eventueel vanuit de overheid worden opgelegd. Het pedagogisch beleidsplan vormt dan ook de leidraad voor de dagelijkse omgang met de kinderen.

Gastouderopvang is een kwestie van vertrouwen.

Ouders moeten er op kunnen vertrouwen dat aan hun kind bij een gastouder een veilige plek en een verantwoorde opvoeding wordt geboden. Daarom heeft Alles Kidzz voor haar gastouders een pedagogisch beleidsplan opgesteld en richtlijnen ontwikkeld voor de kwaliteit van de opvang.

In het pedagogisch beleidsplan van Alles Kidzz worden de pedagogische uitgangspunten beschreven, maar er komen ook zaken aan de orde als de ontwikkeling van het kind en de rol van de gastouder.

Het pedagogische beleidsplan maakt dat ouders, Alles Kidzz en de gastouders elkaar kunnen aanspreken op de kwaliteit van de opvang zoals die in het beleidsplan is vastgelegd.

Verder hecht Alles Kidzz veel waarde aan veiligheid en hygiëne bij gastouders en de kwaliteitseisen die gesteld worden aan gastouders. De gastouders zullen in de gelegenheid worden gesteld om relevante cursussen te volgen die de kwaliteit van de opvang, de veiligheid en de hygiëne bevorderen. Hiervoor kan er samenwerking worden gezocht met een cursusleider EHBO bij kinderen, een huisarts, een orthopedagoog en andere deskundigen.

Ouders kunnen soms ook -tegen een redelijk tarief- deelnemen aan deze cursussen.

1. Visie van Alles Kidzz

Alles Kidzz ziet het opvoeden van kinderen niet alleen als taak voor de ouders/verzorgers, maar ook als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en gastouders. Alles Kidzz kan (opvoedings-) ondersteuning bieden voor de tijd dat het kind wordt opgevangen door een gastouder.

Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en moet het daarbij behorende karakter kunnen en mogen ontwikkelen. Gastouders leveren een wezenlijke bijdrage aan de ontwikkeling en het welbevinden van het gastkind en vormen hiermee een belangrijk deel van de algehele ontwikkeling, uiteraard samenhangend met de frequentie en duur van de opvang.

Daarom moeten gastouders in staat zijn een klimaat te scheppen waarin een gastkind zich veilig en vertrouwd voelt en met plezier kan spelen. Dit is de belangrijkste voorwaarde om een kind de mogelijkheid te geven zich te ontwikkelen.

Aandacht en respect voor het gastkind als individu zijn in deze niet meer dan vanzelfsprekend. Een gastouder of gastgezin biedt een omgeving, waarin een gastkind kan opgroeien tot een evenwichtig, zelfstandig persoon met respect voor anderen en zichzelf. De ouders/verzorgers blijven echter altijd eindverantwoordelijk.

Dit is de visie die Alles Kidzz uitdraagt.

2. Doelstelling en doelgroep

2.1 Inhoud van de pedagogische doelstelling van Alles Kidzz

De gastouder moet het kind een veilige en geborgen omgeving kunnen bieden die bijdraagt aan een goede ontwikkeling. Hierbij wordt gewerkt aan:

- Een goede band en samenwerking tussen vraagouder en gastouder;
- Ontwikkelen van respect voor de mens;
- Ontwikkelen van zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld;
- Het zich kunnen openstellen naar anderen;
- In staat zijn de ander vrij te laten;
- Ontdekken en benutten van mogelijkheden en talenten;
- Een gezonde gewetensontwikkeling;
- Verantwoording kunnen nemen en zelfstandig keuzes maken;
- De gevolgen daarvan leren overzien;
- Leren communiceren, samenwerken en leiding/sturing leren/kunnen accepteren;
- Anderen in hun waarde laten en respecteren;
- Een evenwichtige plaats kunnen innemen in de maatschappij.

2.2 Leeftijdsgroep

Alles Kidzz bemiddelt in de opvang van kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 13 jaar (tot het kind naar het middelbaar onderwijs gaat).

2.3 Aantal op te vangen kinderen

Er zijn regels opgesteld voor het aantal op te vangen kinderen:

- Bij een gastouder worden maximaal zes kinderen gelijktijdig opgevangen, als de op te vangen kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 13 jaar zijn. Eigen kinderen tot 10 jaar worden meegerekend;
- Bij een gastouder worden maximaal vijf kinderen gelijktijdig opgevangen, als de kinderen (op te vangen én eigen kinderen) allemaal jonger zijn dan 4 jaar;
- In de groep, bedoeld in het eerste en tweede lid, mogen maximaal 4 kinderen van 0 en 1 jaar aanwezig zijn, waarvan maximaal 2 kinderen van 0 jaar.

De gastouder, die meer dan 3 kinderen tegelijkertijd opvangt, heeft een tenminste één controleerbare achterwacht geregeld : een persoon die de opvang kan overnemen in geval van calamiteiten. Deze achterwacht kan in noodgevallen binnen 15 minuten aanwezig zijn. Het heeft de voorkeur van Alles Kidzz om over meerdere achterwachten te beschikken voor het geval de eerste achterwacht verhinderd is.

De gastouder heeft voldoende binnen- en buitenruimte voor de op te vangen kinderen (3 à 4 m² minimaal per kind per ruimte). Ook de persoonlijke mogelijkheden van de gastouder spelen mee in de plaatsing van het aantal kinderen. Alles Kidzz behoudt zich het recht om de gelijktijdige opvang van 4 of meer kinderen te weigeren op basis van onvoldoende aanwezigheid van de benodigde competenties, zoals een te kleine ruimte en/of onvoldoende vluchtroutes. Dit wordt dan helder gecommuniceerd met de gastouder.

De gastouder houdt de wijzigingen van de bezetting nauwkeurig bij in de kindbezetting die op <https://alleskidzz.opvanguren.nl> te vinden is. Hier behoren niet alleen de kinderen van Alles Kidzz te worden vermeld, maar ook de kinderen die via andere gastouderbureaus door de gastouder worden opgevangen.

2.4 Rookvrije gastouderopvang

De woning waar gastouderopvang plaatsvindt is te allen tijde rookvrij. Er mag in de gehele woning niet gerookt worden. Roken mag dus ook niet wanneer de kinderen er niet zijn of in een andere ruimte dan waar de opvang plaatsvindt (buitenruimtes uitgesloten, mits rookgerei goed opgeborgen wordt als de kinderen aanwezig zijn). Onder roken wordt niet alleen het gebruik van sigaretten en sigaren verstaan, maar ook bij voorbeeld cannabis.

Buiten roken in aanwezigheid van de kinderen is niet toegestaan. Het branden van wierook wordt als schadelijk beschouwd.

2.5 Slaapruimte

Er is een afzonderlijke slaapruimte voor gastkinderen. Dat betekent dat er voor kinderen tot in ieder geval anderhalf jaar een slaapruimte buiten de opvangruimte moet zijn. Dit mag de op het slaapmoment niet in gebruik zijnde “ouderslaapkamer” van de gastouder zijn, of een dito kinderkamer. Kinderen ouder dan anderhalf jaar kunnen, vooropgesteld dat de capaciteit toereikend is, deze slaapruimte delen met de kinderen tot anderhalf jaar. De slaapruimte is afgestemd op het aantal op te vangen kinderen. Er is dan voor ieder aanwezig kind tot anderhalf jaar een bed beschikbaar. Kinderen slapen niet gelijktijdig in hetzelfde bed.

De gastouder biedt te allen tijde een veilige, rustige en schone slaappleaats voor de kinderen die slaap nodig hebben tijdens de opvanguren.

3. Personen binnen de gastouderopvang

3.1 De ouders

Wanneer een ouder zich aanmeldt, zal Alles Kidzz een afspraak te maken voor een kennismakingsgesprek. In dit gesprek is er aandacht voor de wensen van de ouder en ook voor hun visie op de opvoeding van hun kind. Alles Kidzz wijst de ouders op dit pedagogische beleidsplan, dat zij als klant kunnen downloaden via hun eigen inlogomgeving “mijn alles kidzz” op de website www.alleskidzz.nl. Uiteraard is het pedagogisch beleidsplan ook beschikbaar via elke gastouder en op het kantoor van Alles Kidzz.

3.2 De gastouders

Wanneer een gastouder zich aanmeldt, zal Alles Kidzz met deze gastouder een afspraak thuis maken. Alles Kidzz bespreekt dan met de gastouder de voorwaarden voor het gastouderschap, stelt vragen om te bepalen of de gastouder geschikt is om kinderen professioneel op te vangen en om vast te stellen of zij de visie van Alles Kidzz onderschrijft. Voordat Alles Kidzz gastkindjes bij de gastouder plaatst wordt ook eerst een Risico Inventarisatie Veiligheid en Gezondheid uitgevoerd.

3.3 De stagiaires

Sommige gastouders werken met stagiaires. De gastouder onderhoudt zelf de contacten met de school waar de stagiaire de opleiding volgt en met de Stage Loopbaan Begeleider. Alles Kidzz heeft een coördinerende functie met betrekking tot het bieden van een stageplaats aan stagiaires. Alles Kidzz meldt de gastouder die een stagiaire een leerplek wil aanbieden aan via SBB (www.S-BB.nl). SBB bekijkt dan of de gastouder een erkenning krijgt.

Wettelijk is bepaald dat de gastouder een stagiaire een stageplek mag aanbieden als de gastouder een erkenning heeft als leerbedrijf van SBB (het kan zijn dat de SBB hiervoor een cursus verplicht stelt).

Alles Kidzz wordt door de gastouder op de hoogte gesteld van het hebben van een stagiaire en welke opleiding zij doet. De gastouder begeleidt de stagiaire binnen het kader van het pedagogisch beleid en is verantwoordelijk voor de dagelijkse werkzaamheden en het leerproces van de stagiaire.

De stagiaire mag geen verantwoordelijkheid dragen voor de opvang of de vraagkinderen, maar voert de taken altijd uit onder direct toezicht van de gastouder. De stagiaire mag dus ook niet alleen met de kinderen naar buiten. Als kinderen oud genoeg zijn en er is getekend dat zij alleen buiten mogen spelen, dan mag de stagiaire als extra begeleiding mee, maar hij/zij draagt dus geen verantwoordelijkheid. De stagiaire moet vóór de start van haar stage bij de gastouder een VOG overleggen als het gaat om minimaal 60 stage-uren binnen een aaneengesloten periode van 12 maanden.

De ouders worden altijd door de gastouder op de hoogte gesteld van de aanstelling van een stagiaire en de ouders worden, indien dit in redelijkheid mogelijk is, persoonlijk aan de stagiaire voorgesteld. Op deze manier zijn de ouders op de hoogte met wie de kinderen te maken hebben kunnen de stagiaires buiten de opvang ook herkend worden. Hiermee wordt de emotionele veiligheid vergroot.

Opmerkingen of vragen met betrekking tot de stagiaires kunnen ouders in eerste instantie bespreken met de gastouder. Mocht dit geen uitkomst bieden dan kan contact opgenomen worden met Alles Kidzz. De onderwijsinstelling waar de stagiaire haar opleiding volgt, dient voor de aanvraag van de Verklaring Omtrent het Gedrag te zorgen.

De leerdoelen die de stagiaire vanuit de opleiding moet uitvoeren worden altijd onder supervisie van de gastouder gedaan (de gastouder moet tenslotte de leerdoelen toetsen). Deze bestaan over het algemeen uit zowel verzorgende als pedagogische handelingen.

De gastouder is eindverantwoordelijk en is altijd aanwezig op de opvanglocatie.

De stagiaire is nog in opleiding en mag zoals eerder genoemd niet zonder begeleiding van de gastouder op de opvanglocatie zijn of de opvanglocatie met de kinderen verlaten. De stagiaire dient zich net als een gastouder aan het BPV-plan te houden.

3.4 De achterwachten

Op de opvanglocatie werkt een gastouder met maximaal 6 kinderen alleen (of met een stagiaire). Het kan voorkomen dat plotseling vervanging nodig is. De gastouder beschikt over 1 of meer vaste achterwachten: personen die bekend zijn met de manier van werken van de gastouder en die ook in staat zijn de groep over te nemen in geval van een acute noodsituatie. Het is fijn voor de kinderen als de kinderen de achterwacht ook kennen en niet bij een calamiteit (die al voor veel onrust zorgt) plotseling een wildvreemde bij zich hebben, terwijl de gastouder afwezig is.....

Het is de taak van de gastouder om te zorgen dat ook ouders op de hoogte zijn van het bestaan van de achterwacht. De gastouder kan hiervoor een formulier uitprinten in invullen met de gegevens van de achterwacht(en). Alles Kidzz raadt gastouders aan om de achterwacht ook persoonlijk aan de ouders voor te stellen.

Tijdens ziekte/niet beschikbaar zijn van de gastouder kan de achterwacht NIET ingeschakeld worden. De achterwacht dient zich net als de gastouder aan het Pedagogisch Beleidsplan te houden.

3.5 Rol van het gastouderbureau

Wanneer er zicht is op een match tussen een ouder en gastouder, neemt Alles Kidzz contact op met beide partijen. Er volgt dan een koppelingsgesprek met de gastouder en de ouders. Er wordt gekeken of praktische wensen op elkaar afgestemd zijn, maar ook of er een “klik” is tussen gastouder en vraagouder.

Nadat de bemiddelingsmedewerker van Alles Kidzz het koppelingsgesprek heeft gevoerd en de bemiddeling is goedgekeurd worden de contracten opgemaakt en ondertekend.

Bij vakantie of ziekte van de gastouder probeert Alles Kidzz een vervangende gastouder te verzorgen. Het betreft hier een inspanningsverplichting, maar Alles Kidzz kan vervanging niet garanderen.

Verder is Alles Kidzz altijd beschikbaar voor gesprekken met ouders en/of gastouders wanneer er vragen zijn of wanneer zaken niet zo lopen als gewenst (bijvoorbeeld een verstoord contact tussen ouders en gastouder).

3.6 Verklaring Omtrent het Gedrag

De gastouder moet een geldige “Verklaring Omtrent het Gedrag” (VOG) kunnen overleggen. Als de gastouder in haar eigen huis opvang aanbiedt, is voor elke medebewoner van dat adres die 18 jaar of ouder is, een VOG noodzakelijk.

In verband met de veiligheid van de kinderen en voor een professionele uitstraling naar de ouders toe adviseert Alles Kidzz ook de VOG('s) van de achterwacht(en). De kosten voor het aanvragen van de VOG zijn voor rekening van de gastouder.

Ook alle medewerkers van Alles Kidzz zijn in het bezit van een geldige VOG.

Met ingang van 2016 is het verplicht voor vrijwilligers die regelmatig op het opvangadres aanwezig zijn om een VOG te hebben. De originele VOG is in het bezit van de gastouder. De gastouder zorgt ervoor dat Alles Kidzz na ontvangst van de VOG direct een kopie ontvangt.

Door te werken met een VOG geeft een organisatie aan te werken met een kwetsbare groep mensen. Op alle VOG's die zijn afgegeven voor gastouders, volwassen huisgenoten van de gastouders, regelmatige bezoekers van de gastouderopvanglocatie en van de mensen die werken bij Alles Kidzz wordt continue screening toegepast:

op het moment dat degene die een VOG heeft een overtreding begaat die nadelige gevolgen kan hebben voor de kinderen, krijgt het gastouderbureau hierover een bericht, waarna de samenwerking met de gastouder kan worden beëindigd. De gastouder kan uitgeschreven worden uit het Landelijk Register Kinderopvang. Als het een huisgenoot betreft, dan is de keuze óf de huisgenoot schrijft zich uit en is niet meer aanwezig als er kinderen worden opgevangen óf de gastouder laat de registratie in het LRKP beëindigen.

Zo kan Alles Kidzz er nog beter op toezien dat de opvang en bemiddeling die via Alles Kidzz geboden wordt, veilig is.

4. De vier competenties vanuit de wet kinderopvang

4.1 Sociaal emotionele veiligheid

Een gastkind moet niet alleen fysiek veilig zijn, maar zich ook veilig voelen. Om hier zorg voor te dragen ziet Alles Kidzz de volgende mogelijkheden:

✓ Gastouder-kind interactie

De gastouder heeft de taak om als het ware een tweede thuis te bieden voor het gastkind. De genegenheid, die het kind nodig heeft van ouders, kan alleen tijdelijk worden overgenomen wanneer de gastouder zelf voldoende liefde en aandacht heeft voor het kind en zich ook wil en kan inleven in zijn/haar denkwereld. Alleen dan kan een gastouder veiligheid bieden en een vertrouwensband opbouwen met het kind zodat het onbevreesd zichzelf durft te zijn. Het kind moet zich bij de gastouder thuis kunnen voelen. Verder is het belangrijk om een luisterend oor te bieden en belangstelling te hebben voor wat het kind thuis of op school doet of meemaakt.

✓ Gastouder-ouder interactie

Alles Kidzz vindt de communicatie die plaatsvindt tijdens het halen en brengen van kinderen van groot belang. Gastouders kunnen ook gebruik maken van een schriftje/boekje ('heen en weer' schriftje) waarin de vraag- en gastouder elkaar op de hoogte houden van bijzonderheden. De gastouder kan ook samen met het kind in de map schrijven. Het is belangrijk om zowel mondeling, schriftelijk als telefonisch contact te kunnen hebben. Goede communicatie tussen beide partijen is in het belang van het kind. Wederzijds respect, duidelijke afspraken maken en op tijd hierover communiceren zijn essentieel. Openheid als één van beide partijen ergens niet tevreden over is, is ook nodig, zodat ieders wensen en behoeften duidelijk zijn en daarop kan worden ingespeeld. Het is dus belangrijk zaken op een juiste manier bespreekbaar te maken, desnoods met advies/hulp van Alles Kidzz.

✓ Binnen- en buitenruimte

Er worden het kind duidelijke grenzen aangeleerd voor buiten en binnen. De gastouder biedt veiligheid in een prettige en uitdagende omgeving, waarin het kind zich zo goed mogelijk kan ontplooiën. De binnen- en buitenruimte zijn kindvriendelijk ingericht, er is voldoende ruimte om alleen of gezamenlijk te kunnen spelen en de ruimtes voldoen aan de eisen van de Wet Kinderopvang en hiermee samenhangende wet- en regelgeving. De kinderen moeten te allen tijde contact kunnen maken met de gastouder, zodat ze zich altijd beschermd voelen.

✓ Andere kinderen

De kinderen kunnen gezellige dingen samen doen, maar ook over moeilijke dingen gesprekjes voeren in een sfeer van acceptatie. Zo wordt het mogelijk voor het kind zijn of haar hart te openen, kwetsbaar te zijn naar anderen en ook te leren de ander vrij te laten in een andere denkwijze. Hierin helpt de gastouder door het kind te leren met anderen te spelen, vriendschappen te sluiten, dingen te delen en respectvol om te gaan met anderen ongeacht hun geloof, etnische en/of sociale achtergrond.

✓ Activiteiten

Tijdens de activiteiten vindt Alles Kidzz het belangrijk dat een gastouder op een rustige en vriendelijke manier met de kinderen praat en oogcontact heeft met het kind terwijl ze praat. Een kind heeft tijdens de activiteiten een positieve stimulans nodig en het is helemaal niet belangrijk of de activiteit nu wel of niet lukt.

Het gaat om het proberen in een aanmoedigende omgeving waarin het kind zich gesteund voelt. Het is hierbij belangrijk dat de gastouder helpt waar nodig en zelf laat doen wat zelf kan. Het kind kan ook enige mate van controle gegeven worden, waardoor het zich emotioneel sterker gaat voelen. Door het gebruik van rituelen (liedjes, vaste handelingen / opeenvolgingen) binnen de opvang, weet het kind goed waar het aan toe is en zal het zich ook emotioneel veiliger voelen.

✓ **Spelmateriaal**

Het spelmateriaal zal niet te moeilijk zijn, maar wel uitdagend. De kinderen worden regelmatig uitgedaagd met nieuw divers materiaal, zodat zij hun eigen smaak in favoriet speelgoed kunnen ontwikkelen. Toch is het ook belangrijk dat er niet teveel vernieuwd wordt, waardoor het kind ook weet welk speelgoed het de volgende keer weer kan verwachten.

Alles Kidzz zal agressieve films of spelletjes, waarin kwade dingen tegen anderen ondernomen worden, niet aanbevelen. Dit vindt Alles Kidzz zeer belangrijk voor de emotionele veiligheid. De TV zal alleen dan aangezet worden wanneer er een leuk, voor de kinderen veilig programma is, dan wel met een leuke DVD, die passend is voor de leeftijd en belevingswereld van de (gast)kinderen. Hoewel tv voor volwassenen vaak als ontspanning ervaren wordt, krijgt een jong kind vele indrukken achter elkaar te verwerken en is dit voor hen dus niet het geval. Daarom wordt aanbevolen om deze activiteit beperkt aan te bieden.

Tegenwoordig zijn er ook op spelcomputer, laptop, tablet of telefoon leerzame spellen te spelen, speciaal bedoeld voor kinderen. Met instemming van de ouders kan een gastouder ook deze materialen aanbieden.

Het gebruik van foto's en afbeeldingen (welkomstbord, dagritme kaarten, plaatjes van de kinderen die komen, pictogrammen van bedjes en andere voor de kinderen belangrijke activiteiten en voorwerpen) helpen de jonge kinderen door voorspelbaarheid te creëren. Daarom kan Alles Kidzz het gebruik hiervan aanraden. Uiteraard kan een gastouder ook dezelfde houvast bieden aan een kind door structuur en ritme aan te bieden zónder voornoemde hulpmiddelen.

✓ **Huisgenoten**

De huisgenoten bij de gastouders zijn te vertrouwen en hebben een positieve houding naar de opvang door de gastouder. Zij geven de op te vangen kinderen het gevoel welkom te zijn.

4.2 Persoonlijke competentie

Alles Kidzz vindt het belangrijk dat een gastouder in de omgang met het kind gelegenheid biedt voor het ontwikkelen van de persoonlijke competenties (vaardigheden).

Hierbij worden de volgende ontwikkelingsgebieden in acht genomen:

- ✓ kennis over het eigen lichaam,
- ✓ grove/fijne motoriek,
- ✓ spraak/taal,
- ✓ ordenen/rekenen,
- ✓ aandacht/concentratie,
- ✓ cognitieve ontwikkeling (zie ook de ontwikkelingstabellen verderop)
- ✓ zintuiglijke ontwikkeling (zie ook de ontwikkelingstabellen verderop)
- ✓ morele ontwikkeling (zie ook de ontwikkelingstabellen verderop)
- ✓ omgevingsbewustzijn
- ✓ spel (manipuleren, fantasie, logisch denken, samenwerken, regels).

Dit wordt afgestemd met de ouders om goed in te kunnen schatten waar de kinderen aan toe zijn en waar hun interessegebieden liggen.

✓ **Gastouder-kind interactie**

Belangstelling hebben voor het kind zelf, vragen waar het van houdt, daar ook rekening mee houden. Geïnteresseerd zijn in hoe het kind denkt in een sfeer van acceptatie en veiligheid, zodat het zichzelf durft te zijn bij de gastouder en kan vertellen wat het meemaakt thuis en op school. De gastouder stimuleert het kind door mogelijkheden te ontdekken en grenzen te verleggen van wat een kind kan, wil of durft. Bijvoorbeeld een kind, dat nog niet op de glijbaan durft te gaan, aanmoedigen met woorden, zo nodig geeft de gastouder daadwerkelijk een handje en helpt het been in de goede positie te brengen als dat nodig is, totdat het kind dit helemaal zelfstandig kan. Vervolgens prijst zij het kind voor zijn/haar prestatie. Zo wordt het kind zich bewust van de eigen mogelijkheden en durft het steeds meer te doen (zelfredzaamheid).

Ook is het goed als een gastouder een kind prijst wanneer het bijvoorbeeld lieve of leuke dingen zegt of doet. Op positieve wijze een kind bevestigen in de dingen die het onderneemt is heel belangrijk voor de ontwikkeling van de persoonlijke competentie.

De gastouder zal het kind op een positieve manier een houding aanleren van doorzetten en afmaken waarmee het begonnen is. De manier waarop de gastouder hiermee omgaat en het spel begeleidt, biedt mogelijkheden aan het kind om dingen te leren, te overwinnen, zelfstandig te ondernemen en zelfredzaam te worden.

Belangrijk is ook dat de gastouder creatief denken stimuleert. Het zorgt ervoor dat kinderen ook later creatiever met problemen kunnen omgaan en creatieve oplossingen kunnen aandragen. Het is belangrijk dat de gastouder zo waardevrij mogelijk staat in de ontdekkingstocht van het kind (jongens mogen ook met poppen spelen en meisjes met auto's bijvoorbeeld), zodat het kind ongedwongen zichzelf kan ontdekken.

De gastouder is ook een belangrijke spil in de spraak- taalontwikkeling, door met de kinderen te praten, voor te lezen en ze te motiveren zelf ook via taal te communiceren.

✓ **De binnen- en buitenruimte**

De ruimte binnen bij de gastouder moet groot genoeg zijn om veilig te kunnen spelen. Veilig en schoon zijn volgens de normen van de Wet Kinderopvang en hieraan verwante wet- en regelgeving. Er zullen duidelijke regels zijn waar het kind wel en niet mag spelen, wat het kind kan doen en op welke plaats. Ook zal de gastouder het kind de gelegenheid bieden om buiten te spelen, hetzij in de eigen tuin hetzij in een speeltuin in de buurt of op een andere geschikte speelplek. Het is daarbij aan de gastouder om ontwikkelingskansen te zien die de omgeving biedt en deze te benutten (onderzoeken van de natuur, oefenen met de handstand tegen een muurtje, klimmen op een schuin stuk, enz.) Binnen de verschillende ruimtes kunnen 'hoekjes' gecreëerd worden om een veilige en gestructureerde speelervaring te bewerkstelligen.

✓ **Andere kinderen**

Gastouders zullen een kind aanmoedigen om met de andere kinderen die er zijn te praten over zichzelf en zijn/haar belevingswereld, zodat een kind zich ook leert te uiten naar anderen. Dit kan spelenderwijs, maar ook met gezamenlijke gesprekjes en door het laten zien van foto's van thuis en of werkstukken van school. Kinderen wordt de kans gegeven hun eigen rol binnen de groep te ontdekken: zijn zij een leider of volger, willen ze graag in een groep zijn of juist liever alleen. De gastouder laat zien dat de kinderen ook binnen de groep individuele aandacht kunnen krijgen en stimuleert de kinderen om te leren van elkaar en aan elkaar, waar dit nog niet vanzelf gebeurt.

✓ **Activiteiten**

De gastouder geeft ruimte aan het kind voor eigen initiatieven en ideeën wat betreft het aangaan en uitvoeren van een activiteit. De gastouder draagt ideeën aan en daagt het kind uit als het kind zelf niets weet of passief is in het ondernemen van activiteiten. Maar laat het kind ook omgaan met verveling. Het kind ontdekt zo eigen persoonlijkheidskenmerken zoals zelfvertrouwen, initiatief nemen en interesse tonen, maar ook leert het zelfoverwinning en zelfredzaamheid. Het is goed het kind te stimuleren in de interesses die het heeft. Bijvoorbeeld als het veel van muziek maken houdt, daar ook ruimte voor bieden en aan de ouders laten weten dat hun kind muzikaal is zodat zij zelf kunnen beoordelen of zij dit verder willen stimuleren (muzieklessen?).

✓ **Spelmateriaal**

Het spelmaterial dat de gastouder aanbiedt past bij de leeftijd van het kind en zal stimulerend zijn om nieuwe dingen te ontdekken, zodat het bijdraagt aan de ontwikkeling van: kennis over het lichaam, de fijne- en de grove motoriek, de spraak- taalontwikkeling, aandacht en concentratie, de cognitieve-, zintuiglijke en morele ontwikkeling, het ontwikkelen van omgevingsbewustzijn en speltechnieken. Ook worden aan de kinderen rekenprikkelers gegeven. Alles Kidzz wil gastouders hier ook in adviseren. Daarnaast zal Alles Kidzz hen attent maken op spelmaterialen voor de algemene educatieve ontwikkeling van het kind. Door te spelen met het aangeboden speelgoed leert het kind ook om te gaan met emoties van plezier, boosheid, verbazing, ongeduld of teleurstelling.

4.3 Sociale competentie

De mens is een sociaal wezen. Het is daarom belangrijk om een kind te leren hoe hij/zij het best en prettigst in een groep kan functioneren.

✓ **Gastouder-kind interactie**

De gastouder moet het kind als eerste de ruimte geven om te wennen wanneer het voor het eerst komt of als het kind nog niet zo lang bij de gastouder komt. De gastouder kan zelf helpen door gesprekjes met de kinderen te hebben, het actief stimuleren samen te spelen, dingen te delen en respectvol om te gaan met anderen ongeacht hun geloof of etnisch- en sociale achtergrond (dit is afhankelijk van de leeftijd, want een peuter speelt eerst meestal “naast” kinderen en zal iets later “met” kinderen leren spelen aangezien ze nog volop zichzelf aan het ontdekken zijn). De gastouder kan hierbij een rol vervullen door ook de kinderen te laten vertellen hoe het er bij hun thuis toegaat en waarom. De rol van de gastouder is ook om mee te spelen met de kinderen en zo een enthousiast voorbeeld te zijn in de groep, sociale activiteiten te bedenken en aanwijzingen te geven voor een goede samenwerking of een goede afhandeling van conflictsituaties.

✓ **Binnen- en buitenruimte**

De kinderen wordt voldoende ruimte geboden om samen te kunnen spelen, rennen en ontdekken in een prikkelende en overzichtelijke omgeving.

✓ **Andere kinderen**

In een gastgezin worden kinderen soms opgevangen in een groepje kinderen. De ‘groep’ biedt de mogelijkheid aan de kinderen te leren omgaan met elkaar, ze komen elkaar tegen. Kinderen verdienen niet alleen respect van volwassenen maar ook van elkaar.

Jonge kinderen hebben weinig tot geen inlevingsvermogen. Zij maken nog een innerlijk proces door. Dit uit zich o.a. in het 'ik'-zeggen, 'nee'-zeggen, 'van mij'-zeggen en 'zelf doen', waardoor hun gevoel van eigenwaarde wordt vergroot. Van daaruit kan een kind leren omgaan met andere kinderen.

Het is heel belangrijk dat een kind goed begeleid wordt in deze periode. Kinderen krijgen bij een gastgezin de mogelijkheid om eerst naast elkaar te spelen en daarna met elkaar.

Door ervaring en ontwikkeling van het eigen "ik" leert een kind omgaan met andere kinderen. Bovendien verwerven zij zo een plekje in de groep. Het kind leert dat een ander kind ook zichzelf mag zijn in de groep. De gastouder geeft hierbij de grenzen aan.

Alles Kidzz verwacht van de gastouder dat deze de kinderen stimuleert elkaars leuke en minder leuke kanten te leren kennen en hen daarmee om te leren gaan. Daarin kan de gastouder hen helpen te leren aangeven wat het kind wel en niet wil en grenzen te leren aangeven en respecteren.

Ook wordt er samen gekeken naar hoe problemen opgelost kunnen worden en hoe samen bedacht kan worden hoe deze problemen de volgende keer voorkomen kunnen worden. Dit kan o.a. door naar ieder kind afzonderlijk goed te luisteren en zijn of haar verhaal te laten doen. Daarna praten zij samen om een oplossing te bedenken. Ook wordt het zorgen voor elkaar gestimuleerd en het verantwoordelijkheid nemen is een belangrijke vaardigheid om de kinderen aan te leren.

Tot slot laat de gastouder de kinderen gezamenlijke ervaringen opdoen, zodat ze bij elkaar verschillende emoties kunnen herkennen (samen lachen en plezier maken of nieuwe materialen ontdekken bijvoorbeeld) en zich één voelen met de groep.

✓ **Activiteiten**

Buiten spelen, met andere kinderen is heel goed voor de sociale ontwikkeling, er is veel ruimte en de kinderen dagen zichzelf en elkaar vaak uit tot samen spelen.

De gastouder helpt de kinderen te begrijpen en te accepteren wanneer zij een keer niet kunnen/mogen meespelen met een ander kind als de situatie dit niet toelaat.

Ook kan er geoefend worden in het voor elkaar en zichzelf opkomen als een kind zich bijvoorbeeld buitengesloten of aangevallen voelt (sociale verantwoordelijkheid). Ze kunnen elkaar helpen (een flesje geven aan een jonger kind, helpen op een speeltoestel of aan elkaar voorlezen) en troosten. Daarnaast leren de kinderen over winnen en verliezen.

Voor zover de kinderen daaraan toe zijn en de situatie het toelaat, worden de activiteiten samen met de andere kinderen ingepland. De ene keer wordt een activiteit gedaan die het ene kind wil en de andere keer wat een ander kind wil.

✓ **Spelmateriaal**

Er kan verschillend spel materiaal ingezet worden om de kinderen te stimuleren in hun sociale ontwikkeling. Als er van iets maar één is, moet het kind leren delen en op zijn beurt wachten, waar er bij meerdere van hetzelfde soort tegelijk gespeeld kan worden en gelijktijdig van elkaar kan worden nagedaan. Ook wordt er geoefend met situaties uit het dagelijks leven door middel van rollenspellen en het spelen van doktertje, keukentje, enz. Door het benoemen van het spel en spel materiaal leert het kind zich te uiten en krijgt het inzicht in het functioneren van de wereld om zich heen.

Door samenspel wordt ook de creativiteit gestimuleerd. Bijvoorbeeld door samen te verven en te tekenen, samen muziek te maken, te dansen, liedjes te zingen, woorden van elkaars taal te leren, samen te dansen om gevoel voor maat te ontwikkelen, samen toneel te spelen, gebarenspeletjes en samen buiten te spelen met zand en water. Het kind kan zo ook leren om bijvoorbeeld geen zand in de ogen van een ander kind te gooien, omdat dat niet prettig is. Zo leert het kind ook wat respect en grenzen zijn.

4.4 Overdracht van normen, waarden en cultuur

Alles Kidzz verlangt van de gastouders, dat normen en waarden worden gerespecteerd door de gastouder in de houding naar de kinderen toe in woord en daad. Het overdragen van normen en waarden speelt een belangrijke rol bij het vormen van de identiteit van een kind, daarom wordt hieraan ook aandacht besteed in de opvang door gastouders.

Voorbeelden hiervan kunt u vinden in **Bijlage 3**.

✓ **Gastouder-kind interactie**

Het overdragen van normen en waarden door de gastouder kan alleen als zij het goede voorbeeld geeft. Zij stelt duidelijk regels aan de kinderen en volgt zelf deze regels ook. De gastouder is er ook om verschillen en overeenkomsten tussen de kinderen te laten zien en uit te leggen. De gastouder kan ook laten zien hoe er met bepaalde culturele activiteiten omgegaan wordt.

Voor de Nederlandse cultuur bijvoorbeeld: Sinterklaasactiviteiten, Pasen, Oud & Nieuw – uitleg geven over vuurwerk en dit zelf knutselen, verjaardagen en geboorten vieren. Maar ook kan de gastouder (met behulp van boekjes) de kinderen kennis laten maken met andere culturen zoals het Kerstfeest, Chanoeke of het Islamitische Suikerfeest.

✓ **Gastouder-ouder interactie**

Zowel verbaal als non-verbaal laten mensen blijken wat ze vinden. Er zal dus afstemming plaats moeten vinden tussen vraagouders/verzorgers en de gastouder om belangrijke normen en waarden met elkaar bespreekbaar te maken.

Denk hierbij aan geloof, taalgebruik, omgaan met anderen, respect hebben voor elkaar en elkaars mening en spullen, veiligheid bieden, straffen e.d.

Wanneer vanaf het begin duidelijk is, hoe vraagouder en gastouder over bepaalde zaken denken, kan vooraf al een beeld ontstaan hoe bepaalde situaties in de praktijk tegemoet worden getreden en kan hier tijdens het voorstellen van beide partijen rekening mee gehouden worden.

Bij een gastouder kunnen normen en waarden anders zijn dan het kind thuis gewend is.

Belangrijk is om de verschillen bespreekbaar te maken en afspraken te maken die voor beide partijen bevredigend zijn. Uitgangspunt is naastenliefde en respect te hebben voor elkaar.

Alles Kidzz spreekt minimaal één keer per jaar met de vraagouders over behoeftes en ontwikkeling van het gastkind en stemt handelingswijzen af met de vraagouders.

✓ **Binnen- en buitenruimte**

In de verschillende ruimtes gelden verschillende regels. Deze kunnen ook te maken hebben met normen en waarden. Zo wordt er op de galerij zachtjes gedaan voor de burens en in de gang zachtjes als de kinderen slapen. In een speeltuintje mag herrie gemaakt worden en tijdens bepaalde spellen ook. Alles Kidzz stimuleert gastouders om naar locaties te gaan waar andere normen en waarden gelden (denk aan speeltuintje, winkel, bibliotheek, school).

✓ **Andere kinderen**

Ook in het contact met andere kinderen dienen normen en waarden te worden gerespecteerd. Alles Kidzz heeft als uitgangspunt dat de kinderen elkaar geen pijn mogen doen, niet fysiek en niet mentaal. Ieder kind verdient respect. De gastouder geeft aan welk gedrag wordt getolereerd en welk gedrag niet. Zo worden er grenzen gesteld binnen de groep, maar wordt ook de kans gegeven om elkaars grenzen te verkennen.

Zo leren oudere kinderen wat respectvol taalgebruik is naar leeftijdsgenoten en ouderen. Als er kinderen met bijvoorbeeld een andere (culturele) achtergrond of beperking in de opvang aanwezig zijn, is dit een uitgelezen kans om ook de andere kinderen kennis te laten maken met deze verschillen. Zo kan meer begrip en respect voor elkaar gecreëerd worden.

✓ **Activiteiten**

Bij het doen van activiteiten wordt er afgesproken wat gewenst gedrag is. Respect voor elkaars eigenheid en ruimte is hierbij altijd van belang. Er kunnen activiteiten gedaan worden om kennis te maken met de Nederlandse of andere culturen, bijvoorbeeld door middel van muziek of eten. Ook kunnen er activiteiten plaats vinden rondom gebeurtenissen in het dagelijks leven of gesprekken gevoerd worden over onderwerpen die spelen (voor jonge kinderen heeft dit vaak te maken met feestdagen en jaargetijden, voor oudere kinderen kan dit makkelijker cultuur gerelateerd uitgelegd worden en kan dit bijvoorbeeld ook gaan over zaken als oorlog geboorte, trouwerijen, ziekte en dood).

✓ **Spelmateriaal**

Het netjes omgaan met spelmateriaal behoort ook tot de normen en waarden die we kinderen bij brengen. Ook respect voor het leven kan goed uitgelegd worden met behulp van planten en dieren die in of buiten de opvang aanwezig zijn. Door middel van rollenspellen en het laten zien van materialen uit andere culturen maken we de kinderen cultuurbewust en respectvol. Hun honger naar kennis en de mogelijkheid om zich snel vaardigheden eigen te maken, helpen de kinderen om zich goed te kunnen ontwikkelen tot prettige en sociale persoonlijkheden, bewust van normen, waarden en cultuur.

5. De ontwikkelingsgebieden van kinderen

5.1 Gastouder en ouders zijn samen verantwoordelijk voor de ontwikkeling

De dagelijkse verantwoordelijkheid gedurende de opvang berust in eerste instantie bij de gastouder. Zij heeft direct contact met de kinderen. De gastouder overlegt samen met de ouders over de opvoeding om deze op elkaar af te stemmen. Sommige dingen zullen nu eenmaal anders gaan bij de gastouder dan ze thuis gaan. Op deze manier zien kinderen dat er verschillen kunnen zijn en leren ze hier op een positieve manier mee om te gaan. Respect en vertrouwen liggen hieraan ten grondslag. Alles Kidzz raadt haar gastouders aan om zorgen over de ontwikkeling van een kind te delen met de ouders. Zo kan bijvoorbeeld signalering van zaken die “anders dan anders” zijn (vermoeden van slecht zicht, moeilijk lopen etc.) ouders sneller op het juiste spoor krijgen als zij zelf deze zorgen delen. Let wel: het gaat voor gastouders nadrukkelijk om signaleren, niet behandelen. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de opvoeding van het kind berust echter altijd bij de ouders zelf.

Concreet verwacht Alles Kidzz dat haar gastouders het volgende gedrag, zij

- ✓ stimuleren het kind tot actieve en zelfstandige houding in overeenstemming met de leeftijd;
- ✓ bieden verschillende activiteiten aan, die ook ruimte voor eigen invulling door het kind open laten en verschillende ontwikkelingsniveaus ondersteunen (bijvoorbeeld voorlezen en zelf laten lezen);

- ✓ ondersteunen het ontwikkelen van zelfvertrouwen door het kind zoveel mogelijk zelf te laten doen onder begeleiding en resultaten te waarderen;
- ✓ respecteren van een persoonlijke aanpak van activiteiten door het kind;
- ✓ stemmen de eisen die ze aan een kind stellen af op leeftijd, ontwikkeling en persoonlijkheid van het kind;
- ✓ leren het kind rekening houden met anderen, te delen en grenzen te accepteren bijvoorbeeld door bevorderen van spelen met andere kinderen;
- ✓ leren het kind om voor zichzelf op te komen;
- ✓ leren het kind om zijn behoeften gepast aan anderen duidelijk te maken;
- ✓ begeleiden het kind bij het aangaan van relaties met anderen;
- ✓ leren het kind om te gaan met onenigheid tussen kinderen, de reden voor de vijandigheid te vinden en het probleem op te lossen afhankelijk van de situatie en de leeftijd van de kinderen.

5.2 De lichamelijke ontwikkeling

De lichamelijke ontwikkeling begint al op een heel jonge leeftijd. Baby's leren al snel om naar iets te grijpen, ze leren rollen en kruipen en als ze wat ouder worden leren ze lopen.

Om zich lichamelijk te ontwikkelen hebben kinderen ruimte nodig. De ruimte waarin de kinderen worden opgevangen dient dan ook zo te zijn ingericht dat die de kinderen uitnodigt om te gaan spelen.

Baby's kunnen spelen in de box of op een rustig plekje op de grond. Ze kunnen gebruik maken van het kleurrijke babyspeelgoed, wat ook helpt bij de zintuiglijke ontwikkeling.

De wat oudere kinderen spelen ook graag op de grond. Zij willen de omgeving ontdekken door te kruipen of te lopen. Ze kunnen lekker rollen op een matras of zich ergens verstoppen.

Buiten de grof motorische ontwikkeling, wordt het kind zich in deze fase ook steeds meer bewust van het eigen lichaam.

In de peuterleeftijd wordt de ontwikkeling van de fijne motoriek belangrijker. Zij kunnen spelen met bouwstenen, puzzelen, knutselen etc. Dit kan tijdens het vrij spelen maar de peuterleeftijd leent zich ook al heel goed om gerichte activiteiten aan te bieden. De gastouder kan zo bepaalde ontwikkelingen stimuleren. Ook het buiten spelen is juist voor de peuterleeftijd heel belangrijk. Peuters hebben veel energie. Vooral buiten kunnen zij die energie uiten. Zij kunnen er lekker rennen, fietsen en ravotten. Ze leren ook dat hun lichaam verandert en dat niet elk lichaam gelijk is.

5.3 De verstandelijke ontwikkeling

Jonge kinderen denken vanuit zichzelf. Ze hebben nog geen inlevingsvermogen en ze hebben een zeer beperkt concentratievermogen. Ook hun "geweten" is nog uiterst beperkt. Bovendien kunnen ze nog niet zo goed onderscheid maken tussen fantasie en werkelijkheid.

Bij het aanbieden van activiteiten en materialen dient daar rekening mee gehouden te worden.

Tijdens het spel is het de gastouder die toezicht houdt, degene die de grenzen aangeeft en ingrijpt indien nodig om een positieve wending te geven aan het gebeuren.

5.4 De taalontwikkeling

Tijdens de eerste vier jaar maken de kinderen een snelle ontwikkeling door op het gebied van de taal, van het maken van de eerste prille geluidjes tot het zeggen van hele zinnen. Echter vanaf de geboorte begint een baby met het ontwikkelen van een passieve woordenkennis. Het gaat worden en geluiden herkennen zonder ze zelf nog te kunnen reproduceren. De omgeving van het kind is daarbij van groot belang.

Alles Kidzz hecht er dan ook bijzonder aan dat gastouders communicatief goed zijn onderlegd en de Nederlandse taal (of een vanuit de Wet kinderopvang toegestaan dialect of toegestane taal) goed

beheersen. De gastouder wordt verondersteld veel aandacht te besteden aan de verbale communicatie. Ook bij baby's is dit dus al van belang, omdat zij anders op latere leeftijd niet voldoende woordkennis hebben die zij kunnen omzetten van passief (herkennen) naar actief (gebruiken).

Dit kan zowel individueel als in een groep geoefend worden, wanneer er meerdere kinderen in het gastgezin aanwezig zijn of wanneer vriendjes of vriendinnetjes van het gastkind komen spelen. Kinderen leren namelijk veel van elkaar.

Om de taalontwikkeling bij kinderen te stimuleren word er door de gastouder ook veel liedjes gezongen en boekjes voorgelezen. Na verloop van tijd zullen ook de jongste kinderen bepaalde woorden herkennen en proberen na te zingen/zeggen.

5.5 De ontwikkeling van identiteit en zelfredzaamheid

Vanuit de visie van Alles Kidzz is dit een belangrijke ontwikkeling. Daarom hecht Alles Kidzz veel belang aan een goede sfeer in de opvang situatie. De gastouder toont begrip voor de emoties van het kind, want ieder kind verdient aandacht en respect.

Het kind heeft een duidelijke plaats binnen de groep en voelt zich daardoor gewaardeerd.

De gastouder begeleidt het kind in zijn ontwikkelingen en helpt zo zijn gevoelens een plaats te geven. Zij ondersteunt het kind in de ontwikkeling naar zelfstandigheid zonder daarin de eigenheid van het kind aan te tasten, door bijv. de kinderen met een vorkje te leren eten, de iets oudere kinderen leren zichzelf aan- en uit te kleden (bij voorbeeld voor of na het slapen), zindelijkheidsstraining te bevorderen etc.

Het kind geeft zelf aan wanneer het ergens aan toe is of kan indien dit wenselijk/nodig is hierin gestimuleerd worden.

5.6 De creatieve ontwikkeling

Creatief spel en speelgoed hebben een eigen functie. Het voornaamste doel is dat het kind lekker bezig kan zijn met verschillende materialen en zo een zintuiglijke ontwikkeling doormaakt. Het eindresultaat doet er niet toe; alles wat het kind maakt is mooi.

Creatief spel stimuleert de fantasie en vormt een manier om emoties en gevoelens te uiten en oplossingen te kunnen bedenken. Hier is veel oefening voor nodig.

5.7 De ontwikkeling van 4 tot en met 13 jaar

In de leeftijd van 4 tot en met 13 jaar maken kinderen een veel minder snelle en zichtbare ontwikkeling door. Toch gaan ook in die leeftijd de ontwikkelingen gewoon verder.

Als de kinderen 4 jaar zijn gaan ze naar school. Op school leren kinderen veel. Daar worden de ontwikkelingen bewust gestimuleerd. Thuis of bij het gastgezin moet een kind zich juist kunnen ontspannen. Alles Kidzz vindt het daarom belangrijk dat er een huiselijke sfeer is. Na schooltijd moet een kind zijn verhaal kwijt kunnen. Er wordt gezamenlijk wat gedronken en daarna wordt er lekker gespeeld of er wordt huiswerk gemaakt.

Het kind mag zelf kiezen wat het doen wil. De nadruk wordt gelegd op plezier hebben. Ook vriendjes of vriendinnetjes zijn na overleg welkom waar mogelijk.

De gastouder houdt het welzijn van het gastkind in de gaten en begeleidt de gastkinderen waar nodig. Hoe ouder een kind wordt, hoe meer de verbale communicatie belangrijk wordt.

Het groepsproces (broertjes/zusjes, vriendjes) wordt door de gastouder goed in de gaten gehouden. Materialen en activiteiten zijn afgestemd op de leeftijd en behoeften van de kinderen. De gastouder is in staat in te springen op de behoeftes.

De ontwikkelingsschema's voor kinderen van 0-13 jaar vindt u in bijlage 1.

5.8 Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling

Voor een goede ontwikkeling is het belangrijk dat de kinderen in een veilige situatie opgroeien. Om de gastouder hierover meer te leren en ook inzicht te geven in het inschatten van mogelijk bedreigende situaties voor de kinderen buiten de opvang, is de gastouder verplicht te handelen volgens de “meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling”. De gastouder volgt hiertoe binnen 6 maanden na een eerste oproep door Alles Kidzz de cursus voor het gebruik van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling voor gastouders. Ook stuurt de gastouder Alles Kidzz een kopie van het daarvoor afgegeven certificaat waarop wordt aangegeven dat deze de cursus met goed resultaat heeft afgelegd.

6. Tenslotte

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben, dan staat Alles Kidzz klaar om u verder te helpen. U kunt Alles Kidzz bereiken op 036 – 52 53 54 0 (maandag, dinsdag, woensdag en donderdag van 8:00 tot 17:00 uur. Als de telefoon niet wordt opgenomen kunt u uw boodschap inspreken op het antwoordapparaat. U kunt ook reageren per e-mail via info@alleskidzz.nl.

Bijlage 1. Ontwikkelingschema's kinderen 0 tot en met 13

Hieronder staat een aantal belangrijke mijlpalen in de ontwikkeling van kinderen in diverse schema's.

Lft	Lichamelijk	Cognitief	Sociaal-emotioneel
0 tot 1 jaar	<p>Heeft vanaf de geboorte een grijpreflex en ontwikkelt deze steeds verder.</p> <p>Probeert bij 3 à 4 maanden voorwerpen op te pakken en in de mond te stoppen.</p> <p>Bij de geboorte ziet een baby nog erg wazig. De eerste maanden kan een baby alleen heel dichtbij dingen zien. Kleuren worden steeds meer duidelijk.</p> <p>Bij een leeftijd van 4 maanden begint het kind diepte te zien en vanaf 5 maanden is er herkenning van voorwerpen.</p> <p>Leert vanaf ± 5 maanden klappen en meebewegen op muziek en nieuwe geluiden te ontdekken.</p> <p>Vanaf ± 6 maanden dingen oppakken en speelgoed van de ene hand naar de andere hand overbrengen.</p> <p>Na ± 6 maanden komt het eerste tandje door, maar vanaf 3 maanden kan een baby al last hebben van een eerste doorkomende tand.</p> <p>Kan zich vanaf ± 6 maanden omrollen.</p> <p>Vanaf ± 7 maanden kan een baby zich opdrukken vanaf de buik tot de zitpositie en een maand later kan de baby al zelfstandig zitten.</p> <p>Vanaf ± 6-9 maanden begint een baby met kruipen. Er wordt vooruit getijgerd en later worden ook de benen erbij gebruikt om vooruit te komen.</p> <p>Als een kind tegen de 1 jaar is gaat dit heel snel en als vanzelf. Daarna is het een kleine stap naar het lopen, eerst met hulp en aan de hand(en) en steeds zelfstandiger. Binnen een paar maanden na het begin van lopen, loopt het kind al los.</p>	<p>Reageert op geluid van menselijke stem.</p> <p>Gaat zelf geluid maken: brabbelen en klanken nadoen.</p> <p>De baby gaat voorwerpen en mensen steeds beter herkennen en onderscheid zien tussen 'vreemd' en 'bekend'.</p> <p>Na ± 4 maanden reageert een baby duidelijk op geluiden.</p> <p>Als een baby ± 7 maanden oud is, kan deze geluiden lokaliseren en zich er naartoe draaien. Er is dan duidelijk een begrip van waar of bij wie een bepaald geluid hoort.</p> <p>Als een kind bijna 1 jaar is, is het zicht bijna uitontwikkeld.</p>	<p>In de eerste maanden alleen onderscheid tussen lust- en onlustgevoelens, uitgedrukt in lichaamstaal, bijvoorbeeld huilen.</p> <p>De meeste baby's lachen voor het eerst als ze tussen de zes en acht weken oud zijn.</p> <p>Reageert op gelaatsuitdrukkingen van volwassenen.</p> <p>Herkent emoties bij anderen. Voorkeur voor vertrouwde personen, eenkennigheid.</p> <p>Scheidingsangst: angst om zonder ouder te zijn. Heeft groot plezier in spelletjes met vertrouwde volwassenen</p>

Lft	Lichamelijk	Cognitief	Sociaal emotioneel
1 tot 2 jaar	<p>De lichamelijke ontwikkeling van het kind gaat langzamer dan in het eerste jaar en het leert lopen.</p> <p>De groei gaat ook langzamer (± 12 cm), waardoor het ± 3 kg aankomt.</p> <p>De bewegingen worden steeds meer gecontroleerd.</p> <p>Het evenwichtsgevoel wordt steeds beter. Steeds betere ontwikkeling van de grove en fijne motoriek, zoals rennen, schoppen, klimmen, traplopen, gooien, dingen tussen duim en wijsvinger vastpakken, stapelen, in hokjes stoppen etc.</p> <p>Potlood vasthouden en begin van tekenen (krassen). Dit is een speels begin van de fijne motoriek van de handen. Het kind leert hierdoor dat het zelf iets kan maken</p>	<p>De hele dag bezig zijn en dingen ontdekken.</p> <p>Als het kind kan lopen en kruipen gaat het op onderzoek uit, onbedwingbare nieuwsgierigheid naar de omgeving.</p> <p>Er gelden regels, maar als je niet in de buurt bent, dan gelden deze niet in de belevenis van het kind. Veel begrijpen van wat er gezegd wordt, maar dit nog niet onder woorden kunnen brengen. Dit veroorzaakt vaak frustratie bij het kind.</p> <p>Eenvoudige opdrachtjes geven gaat prima (bal pakken en terugbrengen) of dingen aanwijzen.</p> <p>Begin van het begrip van oorzaak-gevolg. Als ik dit doe, dan gebeurt dat.</p>	<p>Het kind ontwikkelt zich tot een individu, begin peuterpuberteit, eigen wil, "nee" zeggen, driftbuien. Zelf dingen willen doen en er geen anderen bij nodig willen hebben.</p> <p>Scheidingsangst, bang zijn dat de (gast)ouder niet meer terug komt.</p> <p>Spelen naast kinderen en elkaars gezelschap opzoeken, maar nog niet met kinderen spelen.</p> <p>Elkaar nadoen, speelgoed afpakken en teruggeven.</p> <p>Zeer beperkt inlevingsvermogen in anderen, niet begrijpen dat het niet leuk is voor een ander kind als het zijn/haar speelgoed afpakt.</p>

Lft	Lichamelijk	Cognitief	Sociaal-emotioneel
2 tot 3 jaar	<p>Groei is nu 8 tot 10 cm, 3 kg per jaar.</p> <p>Steeds fijnere motoriek, meer evenwicht en minder de armen gebruiken als "trapezestokken".</p> <p>Klimmen gaat steeds beter.</p> <p>Verdere ontwikkeling fijne motoriek, zoals bladeren in een boek, prikken, knippen, plakken, tekenen, schilderen, krijten.</p> <p>Ontwikkeling zindelijkheid. Begin met de training als het kind zelf aangeeft hiermee te willen beginnen. Eerder beginnen werkt niet en roept vaak veel frustratie op bij het kind.</p>	<p>Compleet out of the box op dingen reageren vanuit het eigen perspectief.</p> <p>Verdere ontdekkingstocht van de omgeving. Begeleiding bij veiligheid en gezondheid is hierbij essentieel.</p> <p>Het praten gaat steeds beter, waardoor een kind leert zich te uiten met woorden. Hoe beter dit gaat, hoe minder vaak de frustratie dat dit niet gaat.</p> <p>Kind leert dat iets doen voor een ander een beloning kan opleveren en dat ongewenst gedrag kan worden gecorrigeerd.</p>	<p>Verdere ontwikkeling eigen persoonlijkheid, wat zich uitdrukt in dwars en koppig gedrag, zelf doen en veel plezier hebben of onzeker zijn aan de andere kant.</p> <p>Snelle wisseling van emoties.</p> <p>Wat mag wel, wat mag niet, waar zijn mijn grenzen, kan ik deze oprekken?</p> <p>Peuters kunnen een periode ineens heel verlegen zijn of hier totaal geen last van hebben en overal op afstappen.</p> <p>Kinderen leren sociaal gewenst gedrag. Dit gaat vaak eerst op een ruwe manier, maar met de juiste begeleiding steeds beter.</p>

Lft	Lichamelijk	Cognitief	Sociaal-emotioneel
3 tot 4 jaar	<p>Weten wat wel en niet mag, maar dit nog niet op zichzelf toepassen.</p> <p>Rennen, op de tenen staan, springen, schoppen gaat steeds beter. Motoriek wordt steeds beter.</p> <p>Handbewegingen maken vanuit de elleboog en schouder en vasthouden met de vuist.</p> <p>De meeste kinderen worden in deze leeftijd zindelijk.</p>	<p>Onderscheid maken tussen ik en de ander.</p> <p>Interesse voor eenvoudige inlegpuzzels en deze zelf kunnen maken, rijmpjes onthouden en opzeggen, meezingen.</p> <p>Lichaamsdelen aanwijzen en kunnen benoemen. Bepaling van locatie, tijd, leeftijd en ritme. Interesse in boekjes en voorlezen.</p> <p>Inzicht in cijfers en getallen begint zich te ontwikkelen. Vingers tellen om leeftijd op te kunnen noemen. Hardop tellen ontwikkelt zich.</p> <p>Wat is warm, koud, moe, wakker, honger, arm?</p>	<p>Veel alleen, maar steeds meer met andere kinderen spelen.</p> <p>Zelfgericht zijn.</p> <p>Snel nieuwe vriendjes maken door op een ander kind af te lopen en te beginnen met spelen. Hiermee ontwikkelen zij hun vermogen om met andere kinderen om te gaan.</p> <p>Rollenspelen doen, vaders/ouders spelen, sociale vaardigheden leren.</p> <p>Jongetjes en meisjes spelen met elkaar.</p>

Lft	Lichamelijk	Cognitief	Sociaal-emotioneel
4 tot 6 Jaar	<p>Meer spierkracht, betere balans en coördinatie, ook van de fijnere bewegingen zoals bij tekenen.</p> <p>Kind wordt slanker, links- of rechtshandigheid wordt duidelijk.</p> <p>Nieuwsgierig naar het eigen lijf en dat van anderen.</p>	<p>Flinke groei van de woordenschat en zinsbouw.</p> <p>Leert sorteren en ordenen en wordt steeds beter in het herkennen van vormen, kleuren, geluiden (rijm). Later ook: symbolen zoals letters en cijfers.</p> <p>Kan eenvoudige liedjes en opdrachten begrijpen en onthouden.</p> <p>Kan zich lang en goed concentreren op iets wat hem interesseert.</p> <p>Wil ook zelf graag alles leren, weten en kunnen.</p>	<p>Meer contact met anderen: sluit vriendschappen en is steeds beter in staat zich te verplaatsen in de ander.</p> <p>Kan eigen emoties (blij, boos, verdrietig) herkennen en benoemen en (enigszins) beheersen en zich aanpassen aan de situatie als dat nodig is.</p> <p>Begrijpt nog niet alles van de wereld om hem heen en gebruikt fantasie om de ontbrekende kennis aan te vullen tot een 'logisch' geheel: fantasie en werkelijkheid lopen door elkaar.</p> <p>De wens om dingen zelf te doen en zelf te ontdekken.</p> <p>Straf en beloning maken duidelijk wat nu precies wel en niet mag.</p> <p>Jongens en meisjes gaan gescheiden spelen.</p>

Lft	Lichamelijk	Cognitief	Sociaal-emotioneel
7 tot 9 jaar	<p>Groei van spierkracht, coördinatie en balans zet zich voort.</p> <p>Kan bewust bewegingen oefenen.</p> <p>Belangstelling voor sporten.</p> <p>Kind wil zijn vaardigheden vergelijken met die van anderen: wedstrijdjes.</p>	<p>Aanleren en verbreden van schoolse vaardigheden: lezen, schrijven, rekenen en later ook wereldoriëntatie.</p> <p>Begin van logisch denken en verbanden leggen.</p>	<p>Sterk gericht op omgang met leeftijdgenoten: vriendschappen zijn enorm belangrijk, ook voor het gedrag.</p> <p>Identiteitsontwikkeling. Het kind wil 'erbij horen' en zich geaccepteerd weten, maar is ook bezig met zichzelf te leren kennen (in vergelijking met anderen), ontwikkelt een geweten (echt spijt hebben omdat het de directe gevolgen gaat overzien).</p> <p>Interesse in 'regelspel', vindt het belangrijk te weten 'hoe het hoort' (en probeert dat ook uit).</p> <p>Het 'bij de groep willen horen' en de behoefte aan competitie brengen het risico van pesten met zich mee.</p> <p>Jongens en meisjes spelen vaak strikt gescheiden.</p>

Lft	Lichamelijk	Cognitief	Sociaal-emotioneel
10 tot 13 Jaar	<p>Veel kracht en goed Uithoudingsvermogen.</p> <p>Verschillen tussen motorisch sterkere en zwakkere kinderen worden steeds duidelijker.</p> <p>In de prepuberteit (bij de één veel vroeger dan bij de ander): sterke / ongelijkmatige groei, die de coördinatie kan ontregelen en belangstelling voor seksualiteit.</p> <p>Veel behoefte aan beweging om het eigen lichaam te leren kennen in de nieuwe verhoudingen na de groeispuurt.</p> <p>Sporten in teamverband past goed bij de sociale belangstelling.</p>	<p>Kan complexere structuren en relaties begrijpen (in taal en in de werkelijkheid) en leert strategieën toe te passen waarmee het meer en beter kan onthouden.</p> <p>De wereld wordt groter. Het kind doet veel nieuwe kennis op. Dat gebeurt via school, maar ook doordat het kind zelf belangstelling heeft voor de wereld om hem heen en zijn eigen plaats daarin.</p> <p>Verschillen in leerstijlen worden zichtbaar: de doeners, de denkers, de dromers, de uitvinders en de regelaars.</p>	<p>Omgang met leeftijdgenoten is van groot belang. Het kind staat ook open voor het leren omgaan met anderen in groepsverband. Ook hier: risico van pestgedrag.</p> <p>Kinderen denken na over wat het betekent een 'goed mens' te zijn. Aandacht voor waarden en normen.</p> <p>Maatschappelijke belangstelling, waarbij zij vaak een standpunt kiezen waarvan zij weten dat ze erom gewaardeerd zullen worden (door volwassenen en degenen die zij autoriteit toekennen of belangrijk vinden).</p>

Bijlage 2. Begrippenlijst

Achterwacht

Persoon die in noodgevallen in staat is om binnen 15 minuten na oproepen door de gastouder de opvang over te nemen.

Evaluatiegesprek

Minimaal eens in de 12 maanden bespreekt GOB Alles Kidzz met ouders hoe de opvang door de gastouder en de begeleiding hiervan verloopt. Het gaat hierbij om een persoonlijk gesprek. Alles Kidzz maakt met u en uw gastouder een afspraak om samen de opvang door uw gastouder(s) en de bemiddeling door Alles Kidzz te bespreken.

Gastouder

De natuurlijke persoon die gastouderopvang biedt, hetzij op het woonadres van de gastouder, hetzij op het woonadres van een ouder .

Gastouderbureau of GOB

Een organisatie die gastouderopvang tot stand brengt en begeleidt, voor dit pedagogisch beleidsplan is dat gastouderbureau Alles Kidzz.

Gastouderopvang

Kinderopvang in een gezinssituatie door een gastouder, bestaande uit de gelijktijdige opvang van ten hoogste zes kinderen in de woning waar de ouder of de gastouder zijn hoofdverblijf heeft.

Gastouderopvanglocatie

Het adres waar de gastouderopvang door de gastouder feitelijk plaatsvindt. Dit kan zijn op het adres waar de gastouder is ingeschreven en/of op het adres waar één van de ouders van de gastkindjes is ingeschreven. Dit adres is vastgelegd in de overeenkomst tussen de ouder en de gastouder waarvan Alles Kidzz een kopie in haar bezit heeft. Ook is dit adres vermeld in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (www.lrkp.nl).

Intakegesprek gastouder

Het gesprek, dat de bemiddelingswerker van Alles Kidzz voert met de gastouder om in te schatten of zij geschikt is om als gastouder te werken en om vast te stellen welke mogelijkheden zij heeft inzake gastouderopvang.

Intakegesprek vraagouder

Het gesprek, dat de bemiddelingswerker van Alles Kidzz voert met de ouder(s) om te bepalen welke wensen de ouders hebben met betrekking tot de gastouderopvang.

Kassiersfunctie

Gastouderbureaus zijn verplicht om de kassiersfunctie uit te voeren. Dit betekent dat de betaling van een ouder aan een gastouder plaatsvindt via het gastouderbureau. Ouders mogen niet rechtstreeks aan gastouders betalen en kinderopvangtoeslag mag niet rechtstreeks aan gastouders worden overgemaakt. Het geld dat een ouder aan het gastouderbureau betaalt en dat bestemd is voor de gastouder moet binnen vijf kalenderdagen worden doorgestort aan de gastouder zoals bepaald in de Wet op het Financieel Toezicht.

Kinderopvang

Het bedrijfsmatig of anders dan om niet verzorgen en opvoeden van kinderen tot de eerste dag van de maand waarop het voortgezet onderwijs voor die kinderen begint.

Kinderopvangkosten

De kosten die de gastouder in rekening brengt aan de ouders voor de opvang van hun kind/kinderen (gastouderkosten) plus de kosten die Alles Kidzz in rekening brengt aan de ouder (bureaunkosten).

Kinderopvangtoeslag

Als uw kind naar een geregistreeerde dagopvang of buitenschoolse opvang (BSO) gaat, dan kunt u mogelijk kinderopvangtoeslag krijgen. Dit is ook zo als u in het buitenland woont of werkt. Kinderopvangtoeslag is een tegemoetkoming voor ouders in de kosten van de kinderopvang. Zie voor meer informatie ook www.rijksoverheid.nl of www.belastingdienst.nl.

Koppelingsgesprek

Het gesprek tussen de ouder en de gastouder onder begeleiding van een bemiddelingswerker van Alles Kidzz. In dit gesprek worden de wensen van de ouders en de mogelijkheden van de gastouder besproken om vast te stellen of er sprake is van match.

Ouder of Vraagouder

Onder ouder wordt in deze Algemene Voorwaarden verstaan Ouder zoals bedoeld in de Wet kinderopvang, ook de persoon die bij Alles Kidzz een aanvraag voor gastouderopvang indient op basis van een Kinderopvangregeling die door Alles Kidzz wordt uitgevoerd.

Oudercommissie

Een vertegenwoordiging van de ouders die gebruik maken van de diensten van het gastouderbureau, zoals bedoeld in de Wet Kinderopvang.

Partner/Toeslagpartner

Onder partner wordt in deze algemene voorwaarden verstaan Partner zoals bedoeld in de Wet kinderopvang.

Registratiekenmerk

Het registratiekenmerk van een kindercentrum dan wel gastouderbureau bij de gemeente en/of overheid wordt ook wel LRKP nummer genoemd. Het registratiekenmerk geeft aan dat het gaat om erkende kinderopvang die aan de wettelijke eisen voldoet. Dit LRKP nummer is voor Alles Kidzz: 151525924. Let op: dit is **niet** het nummer dat u nodig heeft voor het aanvragen van Kinderopvangtoeslag. Voor de aanvraag Kinderopvangtoeslag heeft u het LRKP nummer van uw gastouder nodig.

RIE (Risico Inventarisatie en -Evaluatie)

Alles Kidzz voert jaarlijks een inspectie veiligheid en gezondheid uit op elk adres waar gastouderopvang plaatsvindt. Als er zaken niet in orde zijn kan Alles Kidzz maatregelen voorstellen die worden beschreven in het Plan van Aanpak. De gastouder tekent ervoor, dat deze akkoord gaat met de maatregelen, het plan van aanpak zal uitvoeren en erop toe ziet dat de huisgeno(o)t(en), stagiaire(s) en achterwacht(en) van de gastouder hier ook rekening mee houden.

Toetsingsinkomen

Het toetsingsinkomen is het inkomen dat bepalend is voor de definitieve toekenning van kinderopvangtoeslag. Zie voor meer uitleg hierover www.belastingdienst.nl.

Vraagouder of Ouder

De ouder, die gebruik maakt van gastouderopvang voor zijn/haar kind(eren).

Bijlage 3. Hoe breng je normen en waarden over naar de kinderen?

Rechtvaardigheid	Door als gastouder bijvoorbeeld eerlijk toe te geven als je ongelijk had, of naar beide kinderen goed te luisteren wanneer er een conflict is.
Gezag respecteren	Het kind respect leren hebben voor ouders, meesters en juffen, politie en andere gezagsdragers. Hierin kan de gastouder ook zelf het goede voorbeeld geven door bijvoorbeeld niet door rood licht te lopen.
Positief gedrag	Als een kindje een ander kindje overeind helpt als het gevallen is of "sorry" zegt, dan kun je een complimentje of een aai over het hoofd geven als beloning voor positief gedrag. Een compliment geven kan bij voorbeeld ook als een "druk" kind ineens een tijdje rustig zit te spelen.
Zinvolheid	Laten zien, dat alles een reden heeft en dat je van iedere situatie kunt leren.
Evenwichtigheid	Oog hebben voor het hele plaatje. Bijvoorbeeld: een kind houdt van snoep, maar gezond eten is ook nodig, anders word je ziek. Alleen maar gezond eten en nooit een snoepje houd je ook niet vol op de lange duur. Dus zorg voor evenwicht in je keuzes.
Begrip voor de ander	Toon begrip door bijvoorbeeld situaties bespreekbaar te maken.
Tolerantie/herkansing	Altijd een kind een nieuwe kans geven en het niet stigmatiseren (een "stempel" opdrukken waar het kind duidelijk hinder van kan ondervinden).
Vergeven/vergeving	Wanneer een kind een ander bijvoorbeeld pijn heeft gedaan dan moet het leren de ander te troosten en spijt te betuigen, en checken of het voor de ander weer goed is.
Eerlijkheid	Openheid en ruimte bieden die veilig is voor het kind om eerlijk te kunnen zijn.
Voorzichtigheid	Zorg dat de gevoelens van een kind niet worden gekwetst.
Goed en slecht	Onderscheid leren maken tussen goed en slecht.
Zelfbeheersing	Je niet laten gaan als je wat boos of geïrriteerd bent, maar geduld hebben.
Hoop	Geef het kind altijd hoop dat het dingen kan leren en dat moeilijke dingen kunnen worden opgelost en er zijn om er sterker van te worden.
Respect	Ga voorzichtig om met alles wat leeft en het werk en inspanning van anderen.
Ondersteunen	De gastouder ondersteunt het kind bij het verwerken van gevoelens, zijn/haar emoties, verdriet, boosheid, angst en vreugde en leert daarmee het kind, dat het zelf ook anderen kan ondersteunen.

Bijlage 4. Tips en voorbeelden van gastouders van Alles Kidzz

Samenwerking ouder-gastouder

Zorg voor een eerlijke en duidelijke overdracht, bespreek de leuke/grappige momenten, maar ook het gedrag dat je lastig vindt. Hoe gaan ouders zelf om met dit gedrag? Je kunt hierin leren van elkaar.

Ontwikkelen van respect / gezag respecteren

Zeg gedag bij binnenkomst, loop tijdens het wandelen niet in andermans tuin, zorg in de winter voor de eendjes, bespreek het gebruik van scheldwoorden, probeer duidelijk te maken wat het gebruik van scheldwoorden met de ander doet.

Goedemorgen zeggen tegen de gastouder of de juf op school. Als ze weg gaan bij vriendjes waar ze gespeeld hebben, zeggen: bedankt voor het spelen. In de auto je gordel omdoen, is zeker ook een voorbeeld.

Stimuleren van zelfvertrouwen

geef een complimentje als je gastkind zelf zijn jas of schoenen aantrekt, als hij een hoge toren heeft gebouwd en hang een gemaakt knutselwerkje op zodat een kind het trots kan laten zien. Je mag je in je eigen tempo ontwikkelen: lekker nog even babyspeelgoed pakken ook al ben je al 3 jaar, of toch samen die moeilijke puzzel doen.....

Een van de gastkinderen is goed in puzzelen en helpt een ander kind met zijn puzzel en heeft hier alle geduld voor. Dat verdient een dikke pluim.

Openstellen voor anderen

Betrek stille kinderen bij de groep. Dit kan je doen door bij voorbeeld een rollenspel te doen. Als gastouder kun je actief meedoen, dat voelt veilig. Soms is maar een klein zetje nodig!

Zorg er voor dat er geen kind wordt buitengesloten, leer je gastkindjes dat in principe iedereen mag meespelen ongeacht leeftijd en of ze het spel nu wel of niet precies snappen.

De ander vrij laten

Het is de taak van de gastouder om een kind te begeleiden in het "nee" mogen zeggen. Zo hoeft je eigen kind niet altijd verplicht met de gastkindjes te spelen maar mag hij/zij ook best alleen op de eigen kamer spelen. Ook kun je de oudere kinderen leren dat de kleintjes niet steeds op schoot of opgetild willen worden.

Talent ontdekken / ontwikkelen

Geef een baby de ruimte om zich om te rollen op een plek waar dat veilig kan. Geef een kind dat goed is met muziek eens de leiding over een muzikale activiteit, bijvoorbeeld trommelen op de tafel. Laat kinderen met veel verschillende materialen werken zodat ze kunnen ontdekken wat ze leuk vinden en/of goed kunnen. Denk daarbij aan klei, zand, scheerschuim, wol, schelpen, blaadjes. Ook de kleinsten kunnen meedoen op hun eigen niveau want je kunt ze al veel dingen laten voelen.

Gewetensontwikkeling / regels leren

Zorg voor duidelijke regels en houd de kinderen daar ook aan: na school krijg je een snoepje, dat hoef je dus niet stiekem te pakken. Speelgoed afpakken bij 2-3 jarigen los je op door de kinderen het speelgoed weer terug te laten geven. Bij de allerkleinsten die nog op ontdekking zijn leid je ze als gastouder af door te zeggen “dat is van .....” en ga je met ander speelgoed aan de slag. Als een kind een ander (per ongeluk) pijn doet: duidelijk maken dat dit niet mag en betrekken bij het troosten van het andere kind.

Verantwoording nemen / zelfstandig keuzes maken

Wat wil je op je boterham? Wil je nog een boterham? Afspraken maken met BSO kinderen over waar ze buiten mogen spelen en jezelf regelmatig ter controle laten zien. Gevolgen leren: als je afgesproken hebt om te voetballen op een bepaald veldje, maar bij controle ben je er niet, dan is het gevolg dat je niet meer alleen daar mag spelen maar in de tuin moet spelen. Het is belangrijk om te bespreken waaróm je die afspraken maakt: als gastouder heb jij de verantwoording en je maakt je zorgen.

Communiceren

Bij baby's gaat dat vooral om observeren, goed kijken zodat je weet wanneer het kindje honger heeft of verdrietig is. Bij peuters gaat het om voorlezen en napraten over het verhaal. Of vertellen over thuis terwijl de anderen luisteren en pas daarna mogen reageren. Aan BSO kinderen vragen hoe hun dag (al dan niet op school) was. Samenwerken door de kleintjes te laten tekenen en de groteren erbij te laten schrijven wat het is, daarmee kweek je aandacht voor elkaar.

Anderen in hun waarde laten

Leer kinderen om elkaar in hun waarde te laten door allemaal even stil te zijn voor het kindje dat wil bidden. En laat kinderen zien dat je best even boos of verdrietig mag zijn door er als gastouder voor te zorgen dat de andere kinderen dat moment respecteren en het kind even met rust laten.

Een evenwichtige plaats innemen

Kijk hoe een kind reageert op een plagerijtje, bij voorbeeld een andere naam gebruiken of suggereren dat het kind niet van dansen houdt terwijl het daar gek op is. Als een kind niet van slag raakt door je grapje heb je je werk als gastouder goed gedaan, het kind is in evenwicht bij jou!

Kinderen zorgen voor elkaar

Twee gastkindjes spelen buiten in de tuin, alle twee zijn ze aan het fietsen. Eén van de kinderen komt met zijn fiets tegen een stoeprandje en kan niet verder. De ander stapt af en helpt hem het fietsje weer goed te zetten. Zo kunnen ze samen weer verder.

Samenwerking bevorderen

Leren samenwerken is ook heel belangrijk: bv samen de tafel dekken voor het eten, zelfs de kleinsten mogen helpen waar het kan. Dit geeft een gevoel van saamhorigheid en bevordert de sociale ontwikkeling.

Rechtvaardigheid

2 kinderen zitten op de bank, je ziet nog net dat het ene kind het andere kind slaat.

Wat doe je dan? Om de kinderen rechtvaardigheid bij de te brengen, is het belangrijk om beide kinderen, het liefst apart te vragen, wat er vooraf gebeurd is. Dan vraag je waarom ze het beide gedaan hebben. Je spreekt af dat ze allebei sorry zeggen en dat ze het niet meer doen. Hand geven. De rechtvaardigheid hierbij dat je ze beide aan het woord zijn geweest.

Positief gedrag

Geef een complimentje aan een kind dat netjes gegeten heeft, terwijl het kind normaal met mond open en volle mond praat of veel rommel maakt.

Begrip voor de ander

Een kind komt op maandag humeurig uit school. Je vraagt waarom het kind niet zo blij is. Het kind vertelt dat het moe is en een heel druk weekend heeft gehad. Nu je de reden kent, kun je meer begrip tonen voor het gedrag van het kind.

Eerlijkheid

Stel dat je zelf naar het toilet gaat en ziet dat de toiletrol helemaal is afgerold.

Voor jou is net een kind naar het toilet geweest. Je weet wie het is. Je vraagt in de groep, wie net naar het toilet is geweest. Het betreffende kind steekt zijn vinger op en zegt dat hij naar het toilet is geweest. Jij vraagt: heb jij dan de toiletrol af gerold. Hij geeft dit toe en dat is heel goed. Je zegt dat je het fijn vindt dat hij vertelt en eerlijk is hierover, dat hij dit gedaan heeft. Je vertelt ook dat je liever niet hebt dat dit nog een keer gebeurt, want anders is het toiletpapier zo op. Je hoeft hiervoor geen straf te geven. Je beloont zijn eerlijkheid en legt uit waarom je dit liever niet hebt.

Voorzichtigheid

Noem een kind dat letterlijk met kop en schouders boven de rest uitsteekt geen "lange slungel". Daar kwets je het kind mee, want hij zou daardoor kunnen denken dat lang zijn niet leuk is of een uitzondering is.

Goed en slecht

Een kind is aan het spelen en maakt het speelgoed bewust kapot. Je spreekt het kind hier op aan en zegt dat dit niet de bedoeling is van het speelgoed. Andere kinderen willen namelijk ook graag met het speelgoed kunnen spelen. Complimenteer hem als hij wel goed met het speelgoed om gaat.

Zelfbeheersing

Je hebt een baby in de opvang. De baby wil niet slapen en huilt de hele dag. Daar zal een reden voor zijn. Hou dat in je achterhoofd en ga je er niet aan ergeren, de baby heeft je nodig en vraagt op deze manier aandacht. Praat met ouders hierover en vraag of er iets gebeurd is, onderzoek waarom de baby zou kunnen huilen. Door geduld te hebben en niet geïrriteerd te raken, kom je er sneller achter wat eraan de hand zou kunnen zijn.

Ondersteunen

Een kind vertelt in de groep dat haar ratje is overleden.

Het kind is zeer verdrietig. Vraag in de groep wie er ook huisdieren heeft en bij wie er ook wel eens een dier is overleden. Door samen over verdriet te praten en samen het verdriet te delen voelt het kind zich meer begrepen en sterker en leert dat het helpt om gevoelens te delen.

Eén van de gastouders (boerderij-opvang) licht haar versie van de 4 competenties uit de wet kinderopvang als volgt toe:

sociale emotionele veiligheid

Ik bied graag een 'thuis' bij mij waar de kinderen zich kunnen ontspannen en zichzelf kunnen zijn. Dit is duidelijk merkbaar wanneer zij bij mij in huis komen. De gastkinderen gaan de speelkamer in; gaan spelen, trekken vaak zelf de kasten open om een spel te pakken. Ook papier, plak- en viltstiften worden door een creatief meisje zelf gepakt, zodat ze lekker op zichzelf aan de slag kan én daardoor ook tot rust kan komen.

Een welkom geef ik ze door uit school te vragen, wat ze gedaan hebben en op hun interesse in te gaan; door belangstellend te zijn. Mijn man en dochter vinden het ook heel leuk met de gastkinderen. Ook zij krijgen regelmatig een knuffel en dat zegt wel wat!

Ik bied structuur aan: bij aankomst op de boerderij mogen zij eerst 5/10 minuten buiten spelen voor op het erf/keukenraam. Tenslotte hebben ze op school veel en geconcentreerd stil gezeten én na schooltijd nog een kwartier in de auto om op de boerderij te komen.

fysieke veiligheid:

Als wij naar de stallen gaan op de boerderij, ben ik altijd aanwezig. Wij gaan de koeien, paarden en andere dieren opzoeken om te verzorgen. De gastkinderen spelen ook in de longeerbak en paardrijbak. De kinderen wilden graag verstoppertje spelen in de paardenstal; er zijn tenslotte genoeg verstoppertjes bij de stobalen etc. Dit heb ik niet toegestaan; tenslotte is een boerderijf geen speeltuin. Veiligheid gaat boven alles!!

Ik heb duidelijk naar de kinderen aangegeven waar ze wel en niet mogen komen op ons terrein. Achter ons huis hebben wij een speelterrein met een grote trampoline, schommels etc. Veiligheid ook betreffende de trampoline; er mogen niet meer dan 2 kinderen op. Er zijn verschillende regeltjes waar de kinderen zich aan moeten houden op het boerenerf. Zo moeten zij altijd wachten als ze de bocht om gaan, wanneer ze op de steppen, skelter en trekkertje zijn, zodat ik ze altijd kan zien.

persoonlijke competentie

stimuleren van de persoonlijke competentie zoals pony rijden en borstelen bij ons op de boerderij. Een aantal pony's vanuit de paddock worden wel eens door een ouder gastkind binnen in de boxen gezet. Zij is vervolgens apetrots dat ze dat gedaan heeft. Aanmoedigen om de koeien en kalfjes te aaien, water en muesli geven; dit alles sterkt hun zelfvertrouwen. Maar ook klusjes doen zoals de melkrobots schoonspuiten en aanvegen. Dit is geen verplichting, maar zij voelen zich een grote jongen of dame; net als de boer en boerin werken zij in de stal.

Ik organiseer verschillende activiteiten, laat ze veel bewegen, door ontdekken met dieren en in spel. Wij gaan wandelend of met skelter en steppen het land in achter de boerderij. Hier kunnen kinderen de verschillende gewassen zien opgroeien en leren herkennen. Ik vraag aan de kinderen of ze weten welke groenten ze zien;

ik bied zintuiglijke ontwikkeling; zien, ruiken en voelen. De bloemkool in blad werd eens gezien als sla door een gastkind. Aangegeven welke groente het was, waar vervolgens gezegd werd dat ze sla ook niet goed kende, want thuis aten ze sla altijd uit een zakje...

Ik heb belangstelling voor het kind zelf. Zo weet ik door met ze te praten, dat er een aantal kinderen ook van bakken en plakken (crea bea) houdt. Dit vind ik ook belangrijk voor hun ontwikkeling en dus doen wij dat geregeld. Tijdens de vakantieopvang worden er door gastkinderen eieren, pannenkoeken en cakes gebakken en vervolgens met veel smaak en complimenten opgegeten.

sociale competentie

stimuleren van sociale competentie: de jarige mag een spelletje uitzoeken tijdens zijn feestje. Hij kiest voor Bingo. Een ander kind heeft daar helemaal geen zin in. Toch gaan wij dit spel doen met enthousiasme van de Jarige en andere gastkinderen én met tegenzin van het ene kind. Het kind dat dat er geen zin in heeft, geeft aan dat er bij mij niet iets 'moet' tijdens de opvang. Dit heb ik inderdaad eerder aangegeven, omdat zij op school al veel moeten en bij mij dan mogen ontspannen en tot rust komen. Echter het is op dat moment vakantieopvang. Ik heb aangegeven dat wanneer zij jarig is en er een spel of iets anders uitgekozen mag worden dat het dan ook leuk is als iedereen meedoet. Vervolgens ging zij zonder morren meedoen met Bingo (leren omgaan met teleurstelling). Na afloop van de Bingo werd de winnaar in het zonnetje gezet: hij werd gefeliciteerd en kreeg een prijsje. De andere kinderen mochten ook een cadeautje/prijsje uitzoeken. Hier leren ze ook om met "charme" te winnen; blij zijn is prima, maar altijd met respect voor de verliezers. Tenslotte hebben zij ook hun best gedaan!

overdracht van normen, waarden en cultuur

Zelf vind ik eerlijkheid, respect en vertrouwen belangrijk.

- Kinderen gaan altijd naar buiten en naar de dieren op de boerderij tijdens de opvang. Wanneer wij weer in huis gaan, wassen de kinderen altijd hun handen. Ook na een toiletbezoek wassen de kinderen hun handen.
- Respect opbrengen voor de mens; elkaar; de dieren en de natuur. Maar ook voor spel materiaal en wat gemaakt is. Zo zijn er bij mij in de opvang verschillende legobouwwerkjes gemaakt door de gastkinderen. De bouwwerkjes komen op de vensterbank van de speel/computerkamer te staan. Op die manier kunnen de gastkinderen er langer van genieten/spelen.
- Achtergronden van de kinderen worden bij mij besproken. Er zijn verschillen zoals een andere huidskleur bij twee gastkinderen; een donkere en blanke huidskleur. Zij zijn anders van huidskleur maar dat is goed geef ik aan naar de andere kinderen.
- Verschil in vaardigheden; een jongen van acht jaar oud zit op het speciaal onderwijs; hij is nog niet helemaal zindelijk. Een andere jongen van zes jaar oud geeft hem een positieve opmerking wanneer hij zijn behoefte op het toilet doet. Respect voor elkaar! vervolgens geef ik complementen naar beiden.
- Met een christelijk gezin bid ik voor/na de lunch tijdens de opvang. Wij vouwen de handen samen en danken voor het eten en dat wij samen mogen zijn. Tevens lees ik ook wel uit de bijbel voor. Een ander meisje die uit een gezin komt die niet geloven, was zeer geïnteresseerd in het geloof. Ik heb haar een jeugdbijbel gegeven waar zij veel in gelezen heeft.
- Ik bied gezonde voeding aan: fruit en evt. groenten. Nadat ik de kinderen van school heb ik gehaald, gaan wij iets drinken. Daarna altijd een appel; afgespoeld en in vieren gesneden of een enkele keer ander fruit. Ze willen graag appels eten; vast patroon. Daarna krijgen ze een klein zakje met snoepjes.

Ik besteed aandacht aan het belang van gezond eten. Naast snoep is er genoeg lekkers in de vorm van groenten/fruit/noten etc. Zo heb ik eens een 'schildpadje' van fruit met de gastkinderen gemaakt, waar ze heel enthousiast over waren en wat ze met smaak hebben opgegeten!!